

י"ד י"ח

שלח (חשי"א)

להפיל משה בכללה ע' גליונות שלח חשי"ג, וחשי"י
לענין "פוקד עון אבות על בנים" עיין גליון יחיד חשי"ו המוקדש כולו למדה זו.

א. שאלה כללית

בהפילתו כאן (פסוק י"ח) פונה משה אל ה' בהארים חנמנים בין י"ג המדות שנאמרו לו
בנקרת הצור (שמות ל"ד-ה-ז).
נסה לבאר את טעמם של החשטמות שבחפילו.

השוה:

שמות ל"ד ו' - ז'	במדבר י"ד י"ח
1. ה' - ה'	ה'
2. אל רחום וחנון	- - - ארך אפים
3. ורב חסד נאמץ	- - - ורב חסד
4. נוצר חסד...	- - -
5. נושא עון ומסע וחטא	נושא עון ומסע -
6. ונקח לא ינקח	ונקח לא ינקח
7. פוקד עון אבות על בנים	פוקד עון אבות על בנים

העזר בדברי המפרשים הבאים:

- אל. רש"י שמות ל"ד ו' ד"ה ה' ה' "ויעבר החל מן "אמר הגאון" עד "ואלן היה כן"
- אל. רמב"ע " " " " בסוף דבריו לפסוק החל מן "ולא יחנק" עד "והזכיר"
- רמב"ן במדבר י"ד י"ז ד"ה ועתה יגדל כי החל מן "ולא ידענו למח לא הזכיר"
- עד "אלא אריכות אפים".
- ל. רש"י שמות ל"ד ו' ד"ה ו' ואמת
- ל. רש"י " " " " נוצר חסד
- ל. רש"י " " " " ונקח לא ינקח
- " במדבר י"ד י"ח "ונקח: ד"ה לא ינקח

מה ראה רש"י להביא כאן רק השני משני פרושיו שט?

אל. מקשה בעל עקדת יצחק: מה ראה משה להזכיר מדה פורענות בהפילו "פוקד עון אבות"
והראוי שיזכיר "עושה חסד לאלפים"! ישב תמיהחו!

ב. י"ח ה' ארך אפים

סנהדרין ע"א ב': תניא: בשעה שעלה משה למרום מצאו להקבה"ו שכותב (בחורחו)

"ארך אפים". אמר (משה) לפניו: "רבונו של עולם, ארך אפים לצדיקים?

אמר לו: "אף לרשעים!" אמר לו (משה): "רשעים - יאבדו!" אמר לו: השתא חזית
דמבעי לך (=יבוא יום שהצטרך לקבל פרושי: "ארך אפים" - אף לרשעים) וכשתטא
ישראל, אמר לו הקבה"ו: "לא כך אמרת לי: "ארך אפים לצדיקים?" (רש"י) ולא
לרשעים! אמר (משה) לפניו: "רבונו של עולם! ולא כך אמרת לי: אף לרשעים".
והיינו דכתיב: "ואחא יגדל גא כח ה' כאשר דברת לאמור."

רש"י ד"ה ה' ארך אפים

1. מה הן שתי הדעות המסומלות בוכוח שבין הקבה"ו לבין משה?
2. כידוע אין רש"י מביא בפרשן מאמר ממאמר חז"ל אלא לצורך פרשן בפסוק. עיין שמיני השי"א ב' 3: 4. הסבר מהו הקשי בפסוקנו המתורץ בדברי חז"ל אלה?
3. השה את לשון רש"י כאן ללשון מקורו (דברי הגמ' דלעיל) והסבר, מהי סבת השנויים, (הוספות, השמות) בלשוננו!

השאלות המסומנות X קשות והמסומנות XX קשות ביותר. ענה לפי בחירתך.
חשובות ושאלות לשלוח לנחמה ליבוביץ, קרית משה ירושלים.